

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2097

Vragen van het lid **Ouwehand** (PvdD) aan de Minister van Defensie over *het meedoen van het Ministerie van Defensie aan de Nationale Week Zonder Vlees & Zuivel en het invoeren van het principe «Carnivoor? Geef het door!»* (ingezonden 23 februari 2022).

Antwoord van Staatssecretaris **Van der Maat** (Defensie) (ontvangen 16 maart 2022).

Vraag 1

Bent u ermee bekend dat een veel plantaardig(er) dieet een enorm positieve bijdrage en impact kan leveren aan onder andere het dempen van de klimaatverandering, het herstel van de natuur en het voorkomen van nieuwe pandemieën?¹ Ziet u hier – als lid van een kabinet met klimaat- en natuurambities – ook een mooie rol voor uzelf om met een relatieve kleine aanpassing in het aanbod van voedsel (op uw departement) een voortrekkersrol te nemen?

Antwoord 1

Ja, ik ben ermee bekend dat minder vlees eten goed is voor het dierenwelzijn en het milieu. Defensie volgt de Richtlijnen Goede Voeding van de Gezondheidsraad en de Schijf van Vijf van het Voedingscentrum. Daarin wordt een meer plantaardig voedingspatroon aanbevolen. Defensie biedt een breed scala aan producten aan, waarbij de keuze om gebruik te maken van deze producten bij de afnemer ligt.

Vraag 2

Onderschrijft u de wetenschappelijke inzichten dat een plantaardig(er) dieet zelfs dubbele klimaatwinst oplevert? Niet alleen zorgt een afname van het aantal dieren dat wordt gefokt en gedood voor voedsel voor een forse afname van de uitstoot van broeikasgassen, ook zorgt het ervoor dat er landbouwgrond vrijkomt (die immers niet meer nodig is voor het verbouwen

¹ Zie o.a. Sun, Z., Scherer, L., Tukker, A. et al. Dietary change in high-income nations alone can lead to substantial double climate dividend. *Nat Food* 3, 29–37 (2022)., Leclère, D., Obersteiner, M., Barrett, M. et al. Bending the curve of terrestrial biodiversity needs an integrated strategy. *Nature* 585, 551–556 (2020). en Bekedam, H., c.s. 2021. Zoönosen in het vizier. Rapport van de expertgroep zoönosen

van veevoer) die kan worden teruggeven aan de natuur om zo blijvend veel meer CO₂ vast te leggen?²

Antwoord 2

Voor het antwoord op deze vraag verzoek ik u zich te wenden tot het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ik verwijs naar hun antwoord.

Vraag 3

Bent u bekend met het besluit van de burgemeester van New York om op alle scholen in de stad op vrijdag voortaan plantaardige maaltijden in de kantines aan te bieden (Vegan Fridays)? Deelt u de mening dat ook hier het mes aan meerdere kanten snijdt, namelijk én klimaatwinst én een gevarieerd en gezond menu en een goed voorbeeld voor de scholieren?³

Antwoord 3

De collega's van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit beantwoorden deze vraag.

Vraag 4

Bent u bereid mee te doen met de *Nationale week zonder vlees en zuivel* (van 7 tot en met 13 maart aanstaande)? Doet uw departement ook mee?

Antwoord 4

De bedrijfscaterers van Defensie nemen jaarlijks deel aan de «Nationale week zonder vlees» en leggen daarbij de focus op vegetarische en alternatieve producten. De caterers bij Defensie plannen een aantal maanden vooruit met de ontwikkeling van de menu's en actieproducten. Dit jaar is uitgegaan van de «Nationale week zonder vlees» in plaats van «Nationale week zonder vlees en zuivel», want de toevoeging «en zuivel» werd pas begin januari 2022 bekend gemaakt.

Vraag 5

Bent u bereid om op uw departement het principe «*Carnivoor? Geef het door!*» in te voeren, wat inhoudt dat plantaardig voedsel (geen vlees en andere dierlijke producten) de norm wordt, waarbij ambtenaren en gasten van het ministerie op bestelling dierlijke producten kunnen eten zodat niemand in keuzevrijheid wordt beperkt?

Antwoord 5

Nee. Binnen Defensie wordt er rekening gehouden met de verschillende doelgroepen. Binnen het operationele domein wordt de voeding aangepast op de individuele inspanningsbehoefte van de militair en wordt waar mogelijk rekening gehouden met levens- en religieuze overtuigingen. In de bedrijfscatering bied ik voor alle levens- en religieuze overtuigingen de mogelijkheid om een goede en volledige maaltijd aan te schaffen. Bij het opnemen van nieuwe producten in het totaal-assortiment en de keuze voor het assortiment op de locaties, wordt rekening gehouden met de groeiende behoefte aan plantaardige voeding. Ik heb bijvoorbeeld het zuivelassortiment met plantaardige alternatieven uitgebreid.

Vraag 6

Kunt u deze vragen (alleen namens uw eigen departement) beantwoorden voor 7 maart 2022?

Antwoord 6

Helaas was beantwoording voor 7 maart 2022 niet mogelijk. Ik heb daarom de gebruikelijke termijn van drie weken gehanteerd.

² Wereldwijd plantaardig dieet geeft dubbele klimaatwinst – NRC

³ NYC schools to serve vegan-only meals on Fridays (nypost.com)